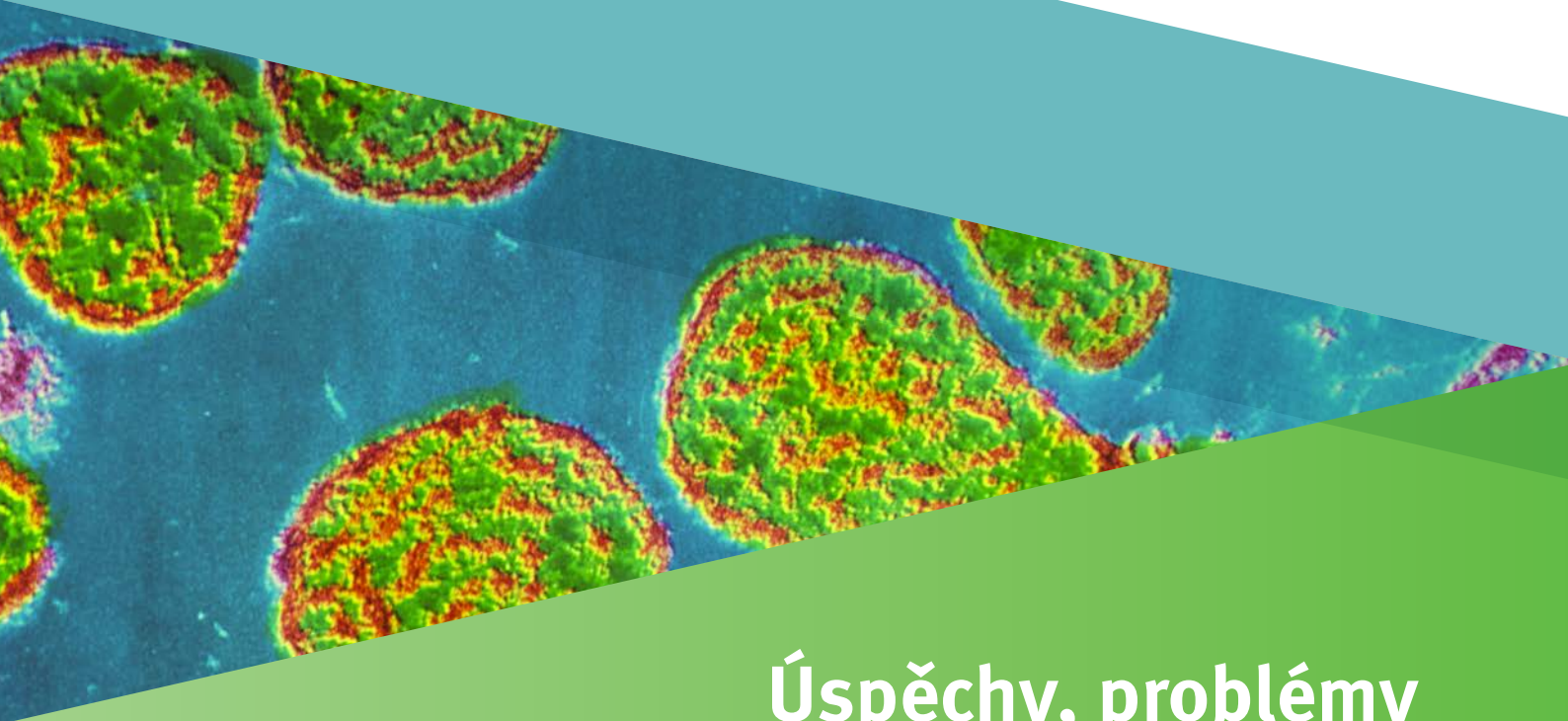




Úspěchy, problémy a významné výstupy za rok 2017

Nejvýznamnější body z výroční zprávy ředitelky

Tento výťah nabízí výběr klíčových činností prováděných v roce 2017, ale v žádném případě nepředstavuje veškeré úspěchy, kterých středisko ECDC v uvedeném roce dosáhlo. Podrobný pohled na rozsah činností střediska ECDC, jeho organizační a správní strukturu a pracovní plán lze nalézt v úplném znění výroční zprávy.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-report-director-2017>

Navrhovaná citace:

Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí. Úspěchy, problémy a významné výstupy – 2017: Nejvýznamnější body z výroční zprávy ředitelky. Stockholm: ECDC; 2018.

ISBN 978-92-9498-242-1

ISSN 2529-5969

doi 10.2900/357829

Katalogové číslo TQ-AX-18-001-CS-N

© Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí, 2018

Všechny obrázky © ECDC, s výjimkou SciencePhoto (titulní strana a strana 20, vpravo dole) a licence autora Creative Commons pro nekomerční použití (CC BY-NC 4.0) prostřednictvím uživatelů Flickr: Martin Deutsch (strana 2, vlevo nahoře), UNICEF (strana 2, vpravo uprostřed), Ian Jacobs (strana 4, dole), Gabriel Jabur (strana 8, nahoře), Jesus Reyes (strana 8, dole), Nadine (strana 10, vlevo nahoře), Adolfo Lujan (strana 12, dole), timquijano (strana 14, nahoře), vláda provincie Alberta (strana 14, vlevo dole), Haukeland universitetssjukehus (strana 14, vpravo dole), Albaraa Mehdar (strana 16, vlevo dole), CDC (strana 16, vpravo dole), US AFBMP (strana 20, vpravo nahoře), Dean Calma (strana 22, vlevo nahoře).

Reprodukce povolena s uvedením zdroje.

Fotografie použité v této publikaci chráněné autorským právem nemohou být bez výslovného svolení držitele autorských práv použity k jiným účelům, než je tato publikace.

Úspěchy, problémy a významné výstupy za rok 2017

Nejvýznamnější body z výroční zprávy ředitelky

Obsah

Předmluva	3
Úvod	3
Monitorování infekčních onemocnění v Evropě	5
Ochrana zdraví Evropy: Programy střediska ECDC zaměřené na nemoci	6
Antimikrobiální rezistence a infekce spojené se zdravotní péčí (ARHAI)	7
Nově se objevující nemoci a nemoci přenášené vektory (EVD)	9
Nemoci přenášené potravinami a vodou a zoonózy (EWD)	11
HIV, sexuálně přenosné infekce a virová hepatitida (HSH)	13
Chřipka a další respirační viry (IRV)	15
Tuberkulóza (TB)	17
Nemoci, kterým lze předcházet očkováním (VPD)	19
Komunikace a odborná příprava: šíření informací, předávání poznatků	21
Pozorné sledování situace: obezřetnost v souvislosti s nemocemi	23
Středisko ECDC v číslech	24





Předmluva předsedy správní rady

Nejprve bych chtěl pogratulovat Andree Ammonové k jejímu zvolení novou ředitelkou střediska ECDC. Byla zvolena v březnu 2017 v době, kdy středisko vedla jako prozatímní ředitelka již více než dva roky. Její zvolení dává středisku ECDC nezbytnou stabilitu a vedení za účelem konsolidace práce střediska.

V roce 2017 zaujímala významné místo v programu střediska ECDC připravenost, zejména pak provádění rozhodnutí č. 1082/2013/EU o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách. Středisko ECDC vytvořilo několik nástrojů zlepšujících schopnost zvládat naléhavé situace v této oblasti.

Vysoko na seznamu priorit byly antimikrobiální rezistence a nemoci, kterým lze předcházet očkováním: antimikrobiální rezistence je v členských státech na vzestupu, stejně jako vážnost vůči očkování po celé Evropě.

Kontrola nemocí zůstává jedním z nejdůležitějších úkolů střediska ECDC. K působivým výsledkům střediska patří třicet osm stručných posouzení rizik nových nemocí, plán přepracování systémů střediska pro dozor nad nemocemi a komplexní posouzení mikrobiologických laboratoří v Evropě.

Systémy externího posuzování kvality laboratoří nejsou samoúčelné; zajišťují, abychom mohli rychle odhalovat nová hromadná onemocnění a rychleji na ně reagovat. Zpětná vazba, kterou jsme od členských států obdrželi, ukazuje, že Evropa je skutečně na správné cestě. Část pokroku, kterého se v posledních několika letech podařilo dosáhnout, lze přičítat také neutuchající snaze střediska ECDC podporovat členské státy ve všech aspektech veřejného zdraví.

*Daniel Reynders
předseda správní rady střediska ECDC
24. února 2018*



Úvodní slovo ředitelky

Rok 2017 nebyl rokem, který by se vyznačoval nadměrným počtem epidemií, avšak zaměstnávala nás dvě vážná ohrožení veřejného zdraví:

- Středisko ECDC již mnoho let prosazuje obezřetné používání antibiotik, zejména v prostředí zdravotnických zařízení. Středisko ECDC důrazně podporuje přístup Evropské komise „jedno zdraví“, považovaný za společné úsilí za účelem dosažení optimálního zdraví pro lidi, zvířata a životní prostředí.
- Vážavost vůči očkování v Evropě: Existují přesvědčivé důkazy, že vakcíny fungují – přesto mnoho rodičů nenechává své děti očkovat a ignoruje skutečnost, že neočkované děti představují mnohem větší riziko. Několik případů vypuknutí spalniček v roce 2017 ukázalo, že proočkovanost v EU je skutečně stále příliš nízká.

V roce 2017 středisko odpovědělo na 59 žádostí Evropské komise, Evropského parlamentu a členských států o vědecké stanovisko a na našich nově navržených webových stránkách bylo zveřejněno více než 200 dokumentů.

Po mnoha měsících přípravných prací byl dokončen plán přepracování našeho systému pro dozor nad nemocemi. Byla posílena spolupráce s našimi partnery v oblasti veřejného zdraví, včetně strategické spolupráce s evropskou regionální kanceláří Světové zdravotnické organizace.

Rok 2017 byl posledním rokem, který jsme celý strávili v prostorách našeho starého ředitelství, tedy v přestavěné budově školy z roku 1888. Naše nová budova ve čtvrti Solna-Frösunda bude vybavena veškerými technickými vymoženostmi a zázemím moderní kancelářské budovy. Jsme přesvědčení, že naši zaměstnanci i návštěvníci ocení, co nová budova střediska ECDC může nabídnout, a že náš nový domov přispěje k vytváření atmosféry spolupráce a produktivity.

*Andrea Ammonová
ředitelka střediska ECDC
29. března 2018*

Vlevo nahoře: Titulek britských novin o propuknutí spalniček

Nahoře uprostřed: EPIET je pobočkou programu střediska ECDC pro odbornou přípravu zaměřující se na intervenční epidemiologii

Vpravo nahoře: Pracovníci střediska ECDC během konferenčního hovoru s Generálním ředitelstvím pro zdraví a bezpečnost potravin

Vpravo uprostřed: Zásoby očkovacích látek čekající na distribuci

Dole: Elektronické plakáty na konferenci ESCAIDE střediska ECDC ve Stockholmu



Monitorování infekčních onemocnění v Evropě

Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) bylo zřízeno v roce 2005 ve švédském Stockholmu jako součást sítě agentur Evropské unie. Tyto agentury plní odborné a vědecké úkoly, které pomáhají institucím EU provádět politiky a přijímat rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že se jedná o decentralizované orgány, agentury EU se nacházejí téměř ve všech členských státech EU.

Dozor nad nemocemi

Mandát střediska ECDC zahrnuje dozor nad více než 50 infekčními nemocemi, od AIDS/HIV až po vzácná zoonotická onemocnění. Rovněž podporujeme očkování, identifikujeme chování ohrožující zdraví, zajišťujeme kvalitu laboratoří v Evropě, školíme epidemiology v oblasti veřejného zdraví z celé Evropy a vzděláváme a informujeme naše cílové skupiny o všech aspektech veřejného zdraví v souvislosti s infekčními nemocemi.

Na konci roku 2017 mělo středisko ECDC 263 stálých zaměstnanců, kteří se podíleli na dozoru nad nemocemi, zjišťování ohnisek nálezů, poskytování odborného poradenství, informačních technologiích, komunikaci a správě.

Evropský přístup k dozoru nad nemocemi

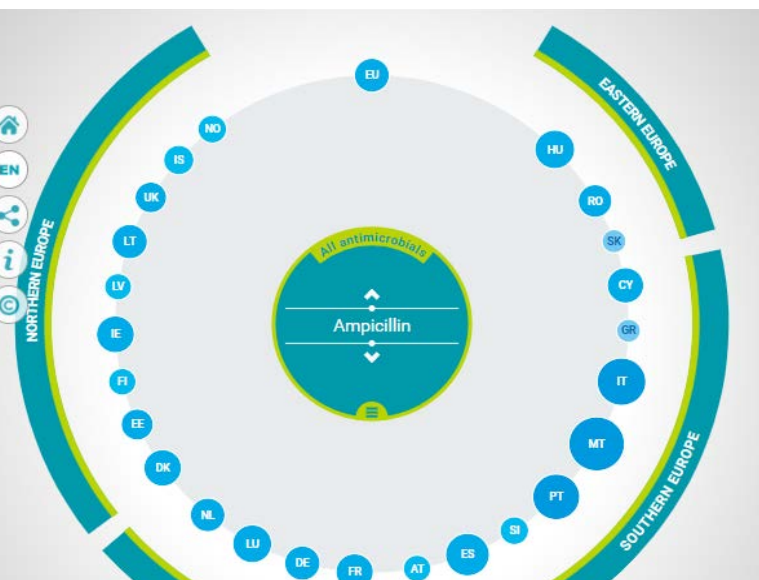
Středisko ECDC provozuje a udržuje tři systémy sloužící k monitorování infekčních onemocnění v Evropě. Každý systém se zaměřuje na jednu oblast kontroly nemocí: EWRS (zjištění hrozeb, varování upozorňující na hrozby), EPIS (epidemiologický informační systém) a TESSy (dozor nad nemocemi a statistika).

Systém včasného varování a reakce (EWRS) je důvěrný systém, který členským státům a Evropské komisi umožňuje sdílet informace o událostech týkajících se zdraví s potenciálním dopadem na úrovni EU. EWRS rovněž pomáhá koordinovat opatření potřebná k ochraně veřejného zdraví.

Epidemiologický informační systém (EPIS) je bezpečná internetová komunikační platforma, která umožňuje mezinárodní výměnu epidemiologických informací.

Evropský systém dozoru (TESSy) je databázový systém pro sběr údajů o nemocech. Do systému pravidelně hlásí údaje o infekčních nemocech země EU/EHP. Údaje se používají například při sestavování zpráv o dozoru a při vytváření on-line Atlasu dohledu nad infekčními nemocemi střediska ECDC.

*Vlevo nahoře: Příprava mezinárodní konference střediska ECDC o epidemiologii – ESCAIDE 2017
Nahoře uprostřed: Tomtebodaskolan, ředitelství střediska ECDC do jara 2018
Vpravo nahoře: Panel během setkání národních kontaktních míst ve Stockholmu
Vpravo uprostřed: ESCAIDE 2017, Stockholm
Dole: Komár tropický*



Ochrana zdraví Evropy: Programy střediska ECDC zaměřené na nemoci

Antimikrobiální rezistence a infekce spojené se zdravotní péčí: ARHAI

Prevence a kontrola antimikrobiální rezistence a infekcí spojených se zdravotní péčí (či zkráceně ARHAI) zůstávají důležitým problémem v pracovním plánu střediska, a tak nepřekvapí, že dlouhý seznam činností programu byl realizován v průběhu celého roku. Ke konci roku byl dne 18. listopadu oslaven desátý Evropský antibiotický den, který svedl dohromady více než 40 zemí během akcí a činností pokrývajících mnohé aspekty antimikrobiální rezistence.

Středisko ECDC rovněž nadále vystupovalo jako důležitý přispěvatel transatlantické pracovní skupiny pro antimikrobiální rezistenci (TATFAR). Pracovní skupina TATFAR byla vytvořena v roce 2009 s cílem zlepšit spolupráci mezi Spojenými státy a Evropskou unií při snižování hrozby mikrobů rezistentních vůči antibiotikům.

Ve stejném duchu pokračovaly dvě další činnosti, avšak s poněkud odlišným zaměřením: vydání

*Nahoře: Konference ESCAIDE se účastní mnoho epidemiologů a mikrobiologů specializujících se na antimikrobiální rezistenci
Vlevo dole: Interaktivní infografika o antimikrobiální rezistenci vytvořená střediskem ECDC a Evropským úřadem pro bezpečnost potravin
Vpravo dole: Plánovací podklady pro 10. Evropský antibiotický den*

metodického dokumentu o rezistentních bakteriích *Enterobacteriaceae* se zaměřilo na antimikrobiální rezistenci v prostředí zdravotnických zařízení, zatímco zahájení sledování molekulární typizace u bakterií *Enterobacteriaceae* rezistentních vůči karbapenémům/kolistinu kladlo důraz na diagnostické aspekty prevence a kontroly antimikrobiální rezistence. Kromě toho byl výrazně rozšířen adresář on-line zdrojů z oblasti antimikrobiální rezistence a prevence infekcí spojených se zdravotní péčí.

V roce 2017 program přidal do své databáze týkající se antimikrobiální rezistence nově shromážděné údaje o infekcích v místě chirurgického výkonu. Veškeré soubory údajů jsou přístupné on-line prostřednictvím Atlasu dohledu nad infekčními nemocemi střediska ECDC.



Nově se objevující nemoci a nemoci přenášené vektory: EVD

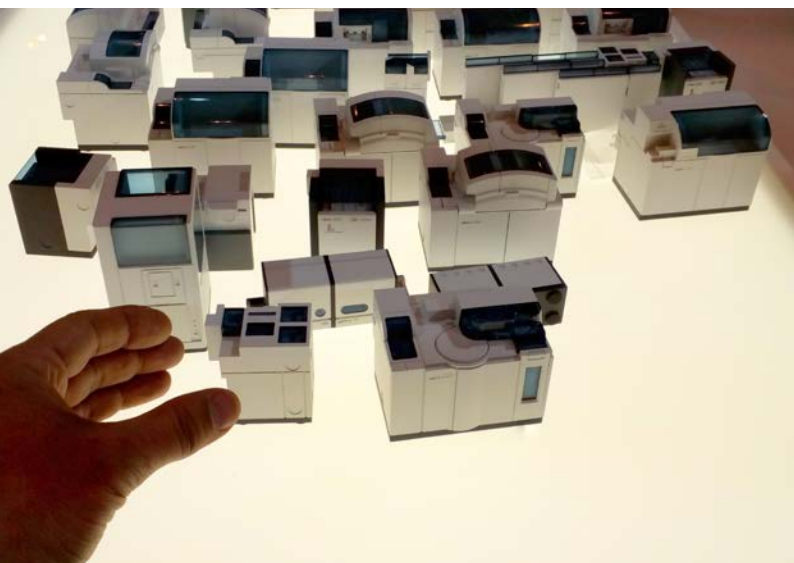
Propuknutí nově se objevujících nemocí a nemocí přenášených vektory (EVD) často souvisí s nedostatečnou kontrolou komárů. Ve snaze zvýšit povědomí o tomto problému a poskytnout údaje o přítomnosti komárů vydal tým střediska ECDC zaměřující se na EVD nový modelovací nástroj umožňující porovnat strategie kontroly vektorů v Evropě v případě západonilské horečky. Nástroj je koncepčně propojen s Atlasem střediska ECDC pro případy západonilské horečky v Evropě, který je i nadále jednou z nejnavštěvovanějších stránek střediska ECDC. V roce 2017 středisko ECDC zahrnuje do sledování západonilské horečky případy nákazy u zvířat s využitím údajů ze systému hlášení nákaz zvířat (ADNS) Evropské komise: koně jsou ověřovací zvířata pro expozice u člověka a slouží jako další příklad změny paradigmatu v souladu s přístupem „jedno zdraví“.

Masivní propuknutí nákazy virem Zika v letech 2015 a 2016 nadále zaměstnávalo odborníky střediska ECDC řadou návazných činností: byla aktualizována dvě

posouzení rizik a středisko spolu s WHO a Střediskem Spojených států pro kontrolu nemocí a prevenci (CDC) pokračovalo v práci na klasifikaci zemí v souvislosti s virem Zika pro účely cestovního poradenství.

Spolu s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) středisko ECDC nadále shromažďovalo údaje o vektorech z kmene členovců (hmyzu a blízkých příbuzných), kteří přenášejí lidské nemoci a choroby zvířat. Evropské komisi byla předložena definice případu lyské neuroboreliózy za účelem případného zahrnutí do seznamu přenosných nemocí oznamovaných na úrovni EU.

*Nahoře: Larvy komára tropického v odhozené lahvi na vodu
Dole: Detailní záběr larvy komára tropického*



Listeria infections in the EU in 2016

There was a total of 2 536 reported listeriosis cases in 2016.



1 520

confirmed listeriosis cases with known age and outcome



62%

of cases were in people 65 or older



19%

of cases in people 65 or older were fatal

Listeria monocytogenes in food

4.9%

of ready-to-eat fish products were *L. monocytogenes* positive



2.6%

of ready-to-eat meat products were *L. monocytogenes* positive



0.7%

of cheese were *L. monocytogenes* positive



Source: European Union summary report on trends and sources of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks in 2016, published by EFSA and ECDC in 2017. Data on case numbers come from the European Surveillance System (TESSy), data on food come from EFSA zoonoses database.

Nemoci přenášené potravinami a vodou a zoonózy: FWD

Skutečnost, že systém EPIS-FWD (epidemiologický informační systém střediska ECDC pro nemoci přenášené potravinami a vodou) v roce 2017 obdržel 54 naléhavých dotazů, dokládá relevantnost tohoto systému pro celou Evropskou unii. „Naléhavé dotazy“ jsou otevřené celé síti EPIS-FWD a slouží jako nástroj při vyšetřování epidemických výskytů. Za účelem zvýšení úrovně odborných znalostí mohou odborníci z FWD přizvat další specialisty, jako jsou odborníci na bezpečnost potravin, veterináři a odborníci na životní prostředí. Díky tomu je EPIS FWD ideálním nástrojem na podporu boje proti nemocím přenášeným potravinami.

Středisko ECDC dále rozvíjelo projekt ELITE, který se zaměřuje na molekulární epidemiologii listeriózy prostřednictvím rozšířeného využití celogenomového sekvenování (WGS) a dalších technologií. Odborníci ze šesti členských států byli pozváni na seminář k analýze sekvenování nové generace zabývajících se izoláty listerie při vyšetřování propuknutí nákazy.

Při retrospektivním ověřování sledování listeriózy v Evropě s použitím WGS na základě více než 2 700 izolátů sekvenovaných v letech 2010 až 2016 byl určen soubor kritérií pro posuzování událostí ve více zemích.

Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) je evropská agentura, která monitoruje stávající a nově vznikající rizika, která souvisí s potravinovým řetězcem. Spolupráce střediska ECDC s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin je pro veřejné zdraví v Evropě zásadní. Společné zasedání těchto agentur z října 2017, které se konalo v Parmě a které se zabývalo ohnisky nemocí přenášených potravinami a přístupem „jedno zdraví“, bylo jasnou známkou důležitosti partnerství a navazování kontaktů v této oblasti veřejného zdraví. Středisko ECDC a úřad EFSA rovněž vydaly svoji každoroční zprávu o zoonózách a antimikrobiální rezistenci.

Společně s dvěma dalšími spolupracujícími partnery – Střediskem Spojených států pro kontrolu nemocí a prevenci (CDC) a kanadskou Agenturou pro veřejné zdraví (Public Health Canada) – vydalo středisko vědecký článek* o standardech zajišťujících srovnatelnost údajů o celogenomovém sekvenování (WGS) shromažďovaných prostřednictvím globálního dozoru nad nemocemi přenášenými potravinami.

Výměnný program střediska ECDC pro odborníky na nemoci přenášené potravinami a vodou v roce 2017 přivítal ve Stockholmu tři hostující odborníky.

*Vlevo nahoře: K přeshraničním zdravotním hrozbám patří také nákazy, k nimž dochází na palubě výletních lodí
Vpravo: Infografika střediska ECDC a EFSA k nálezům listerií
Vlevo dole: Miniaturní modely automatizovaných analyzátorů na mikrobiologické konferenci*

* Dostupné na adrese: <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2017.22.23.30544>

28 JULY
WORLD
HEPATITIS
DAY



ELIMINATE
HEPATITIS



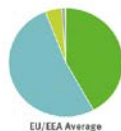
HIV
AIDS



1 December is World AIDS Day

Reported HIV transmission modes
in the EU/EEA 2016

- Sex between men and women
- Sex between men
- Injecting drug use
- Other



Source: ECDC, WHO Regional Office for Europe
HIV/AIDS surveillance in Europe 2017 - latest data



HIV, sexuálně přenosné infekce a virová hepatitida: HSH

„Fast-track the end of AIDS in the EU – practical evidence-based interventions“ (Urychlený konec AIDS v EU – praktické fakticky podložené intervence) byl název konference konající se v roce 2017 ve Vallettě na Maltě. Konference byla jednou z několika činností programu HSH střediska ECDC během maltského předsednictví. Na konci roku se tomuto tématu věnovala konference v estonském Tallinnu, která se opět s vědeckou podporou střediska ECDC zabývala vymýcením HIV a tuberkulózy v EU.

Jako pilot pro projekt EPHESUS bylo provedeno rozsáhlé vyhodnocení systému dozoru nad HIV. Projekt EPHESUS má posílit účinnost a užitečnost systémů dozoru na úrovni EU pro oblast veřejného zdraví. Středisko ECDC v pilotním projektu testovalo nový systém dozoru pro lékovou rezistenci HIV a brzy prozkoumá pokročilý protokol pro provádění studií týkajících se séroprevalence v běžné populaci.

Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) a středisko ECDC společně uspořádaly zasedání sítě týkající se hepatitidy. Zasedání probíhalo ve stejném termínu jako Světový den hepatitidy, který každý rok připadá na 28. červenec. Účastníci projednali, jak evropské země mohou zlepšit dozor nad nemocemi v případě virové hepatitidy, sledovat pokrok na cestě k vymýcení hepatitidy a lépe reagovat na hepatitidu u lidí, kteří užívají drogy injekčně.

*Vlevo nahoře: Test návrhu videoklipu pro Světový den hepatitidy
Vpravo nahoře: On-line banner pro Světový den boje proti AIDS
Vpravo uprostřed: On-line grafika střediska ECDC týkající se nákazy HIV/AIDS
Dole: Kampaň k léčbě hepatitidy C ve španělském Madridu*



Chřipka a další respirační viry: IRV

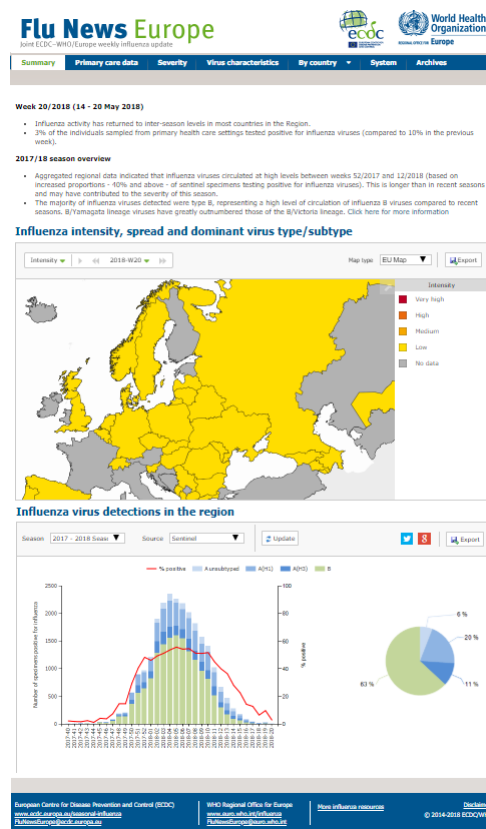
Přestože je informační zpravodaj Flu News Europe vydáván pravidelně každý týden, nejedná se jen o rutinní bulletin o veřejném zdraví: Flu News Europe vydávají společně středisko ECDC a evropská regionální kancelář Světové zdravotnické organizace a zpravodaj slouží jako potřebné fórum pro aktuální informace o sezónní chřipce.

V roce 2017 spolupráce střediska ECDC se Světovou zdravotnickou organizací v této oblasti zahrnovala také odbornou práci týkající se respiračních syncyálních virů, odhad zdravotní zátěže způsobené chřipkou a proces výběru kmenů pro vakcíny proti chřipce.

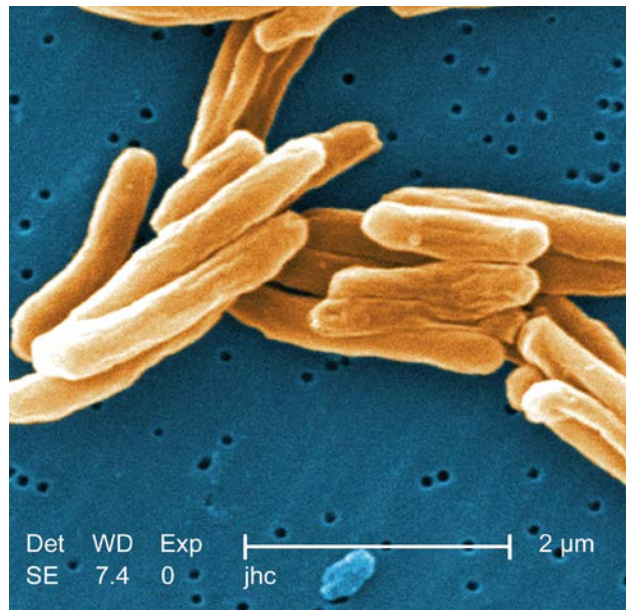
I-MOVE: Za chytlavým akronymem pro monitorování účinnosti vakcín proti chřipce v Evropě (Influenza – Monitoring Vaccine Effectiveness in Europe) se skrývá rozsáhlá síť veřejných zdravotnických zařízení v 17 členských státech EU/EHP, která sledují účinnost vakcín proti sezónní chřipce v Evropě. Středisko ECDC tuto síť nadále financuje.

Jak účinná jsou antivirotika (inhibitory neuraminidázy) při prevenci a léčbě chřipky? Středisko ECDC v odborném posudku představilo možné způsoby použití antivirotik při léčbě a profylaxi sezónní chřipky.

Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) spolupracoval se střediskem ECDC na přípravě nové hodnotící zprávy o ptačí chřipce: „Avian influenza overview“ (Ptačí chřipka – přehled). Zpráva bude aktualizována čtyřikrát ročně.



Nahoře: Kuřecí farma v čínské provincii Kuang-si
Dole: Vakcíny proti chřipce
Vpravo: Týdenní mapa monitorující chřipku



Tuberkulóza: TB

Sektor veřejného zdraví si každoročně dne 24. března připomíná Světový den boje proti tuberkulóze. Každoroční zpráve střediska ECDC o tuberkulóze, vydávané společně se Světovou zdravotnickou organizací, se dostalo značné mediální pozornosti a ve dnech a týdnech následujících po Světovém dni boje proti tuberkulóze byla hojně citována.

„United to end TB“ (Společně za vymýcení TB): Program zabývající se tuberkulózou oslovil několik členských států s nabídkami odborné přípravy na míru, například školicí kurz o TB u ohrožených skupin obyvatelstva v Bulharsku. Program rovněž zorganizoval výměnný pobyt („z nemocnice do ambulantní péče“) ve Finsku pro odborníky na TB z Bulharska, Estonska, Lotyšska, Litvy a Rumunska.

Dozor nad TB je i nadále mezi prioritami střediska: Středisko ECDC podporuje síť dozoru nad TB a síť referenčních laboratoří pro TB. Středisko rovněž koordinuje externí posuzování kvality (EQA) pro laboratoře pro TB. V rámci systému externího posuzování kvality všechny zúčastněné laboratoře obdrží individuální zprávy se svými výsledky testů v rámci externího posuzování kvality. Výsledky externího posuzování kvality jsou zveřejňovány v anonymní podobě, ale jasně ukazují,

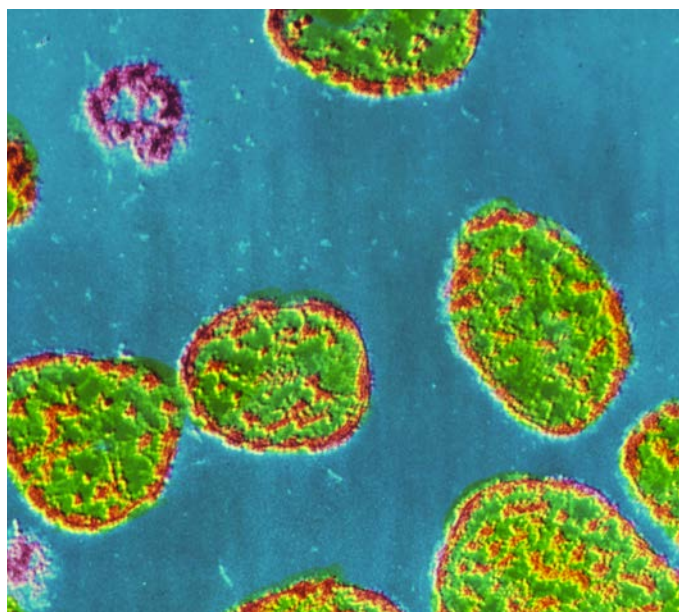
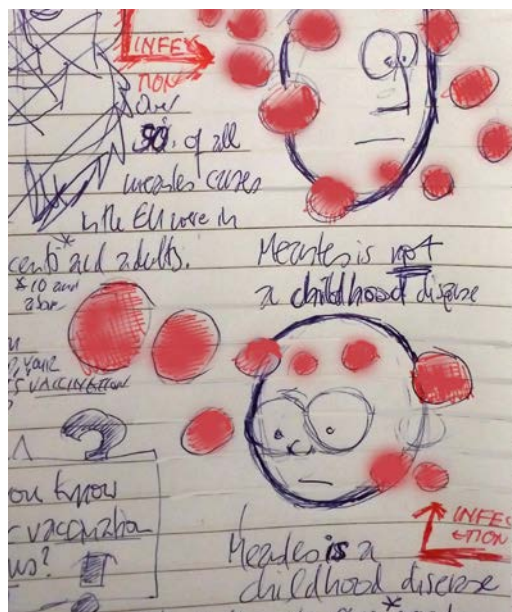
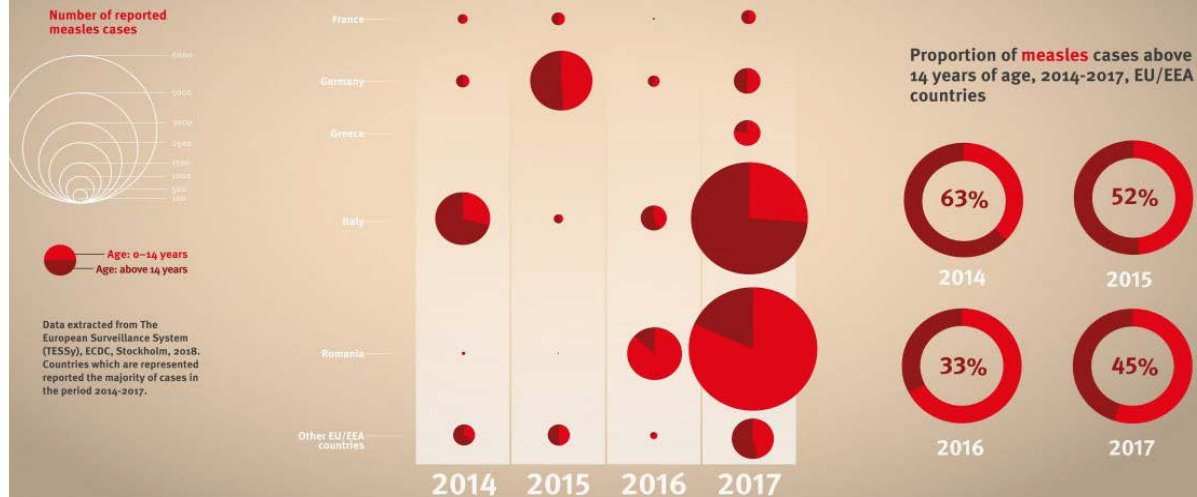
zda referenční laboratoře v Evropě jako celek mohou evropským občanům nabídnout vhodnou diagnostiku.

Středisko ECDC se podílelo na první ministerské konferenci Světové zdravotnické organizace o tuberkulóze, která se v listopadu 2017 konala v Moskvě: „Ending TB in the sustainable development era: a multisectoral response“ (Vymýcení TB v éře udržitelného rozvoje: multisektorová odpověď). Na konci konference 75 ministrů zdravotnictví podepsalo moskevskou deklaraci o vymýcení tuberkulózy.

*Nahoře: Ředitelka Andrea Ammonová na akci o TB v Bruselu
Vlevo dole: Löwenstein-Jensenovo médium je růstové médium pro kulturu Mycobacterium tuberculosis
Vpravo dole: Bakterie Mycobacterium tuberculosis*

Measles affects all age groups

Measles is an acute, highly contagious disease capable of creating epidemics. It can be contracted at any age. Vaccination is the best way to protect yourself and others against measles, regardless of age. Check your vaccination status.



Nemoci, kterým lze předcházet očkováním: VPD

To, co může vypadat jako rutinní dozor nad nemocemi, je ve skutečnosti zásadní součástí prevence nemocí: důsledné monitorování spalniček a pravidelné zprávy o spalničkách jsou důležitými prvky v boji za vymýcení spalniček. Zprávy střediska ECDC o spalničkách nabízejí údaje pro účely opatření, které mají členským státům pomáhat v dosažení cílů týkajících se vymýcení nemoci, které jsou uvedeny v evropském akčním plánu Světové zdravotnické organizace pro očkovací látky na období 2014 až 2020.

V dubnu 2017 vydalo středisko ECDC komplexní zprávu o elektronických informačních systémech z oblasti imunizace v EU. Tato zpráva je klíčovým nástrojem pro posílení výsledků imunizačních programů.

V uvedeném roce převládala práce střediska ECDC v oblasti vážavosti vůči očkování v Evropě. Byly vydány publikace včetně katalogu intervencí reagujících na vážavost vůči očkování, soubor nástrojů v oblasti sociálních médií na podporu národních kampaní během Evropského týdne očkování a stručné posouzení rizik v souvislosti s aktuálními ohnisky výskytu spalniček.

Nově vytvořená odborná poradenská skupina svedla dohromady odborníky na komunikaci a imunizaci, kteří následně vypracovali komunikační strategie zaměřující se na zvýšení proočkovanosti v Evropě. V roce 2017 během Evropského zdravotního fóra v Gasteinu

středisko ECDC rovněž uspořádalo seminář o řešení vážavosti vůči očkování v postfaktické době.

Mezi nejčastěji navštěvované rubriky webového portálu střediska ECDC patřil on-line nástroj pro plánování očkování EU Vaccine Scheduler, který přilákal 52 000 uživatelů a 224 000 zobrazení.

Nahoře: Spalničky ovlivňují všechny věkové skupiny, infografika střediska ECDC

Vlevo dole: Nějaké nápady na očkovací kampaň? Umělcův skicář

Vpravo dole: Transmisní elektronový mikroskop virionů (virových částic) viru zarděnek, tryskajících z povrchu infikované buňky (není vidět)



Vlevo nahoře: Skupina z programu střediska ECDC pro odbornou přípravu v roce 2017
Vpravo nahoře: Petriho mísky s komáry rodu *Culex* a *Aedes*
Dole: Ines Steffens, šéfredaktorka Eurosurveillance na konferenci ESCAIDE 2017

Komunikace a odborná příprava

Šíření informací, předávání poznatků

Komunikační činnost střediska ECDC úzce souvisí s jeho programy zaměřenými na nemoci. Redaktoři střediska ECDC zajišťují, aby středisko komunikovalo jednotně. Redaktoři webových stránek udržují on-line portály střediska ECDC, zatímco tiskové oddělení vyřizuje dotazy od novinářů, uživatelů sociálních médií a od veřejnosti. Meziobdobové týmy složené z vědců, autorů, redaktorů a grafika vytvářejí obsah, jako jsou soubory nástrojů pro kampaně, infografiky nebo videoklipy, a starají se o odbornou i vizuální stránku. Větší přítomnost v sociálních médiích podtrhuje závazek střediska ECDC rychle a účinně komunikovat: středisko je aktivní na Twitteru a přítomné na Facebooku. Video lze sledovat přes Vimeo a YouTube kanál střediska ECDC.

V roce 2017 došlo ke spuštění upraveného webového portálu střediska ECDC. Portál nabízí přístup k více než 200 publikacím, které středisko ECDC vydalo v roce 2017, a poskytuje přístup k velkému množství informací a údajů.

Dozor nad nemocemi

V roce 2017 byl vylepšen vzhled webové stránky *Eurosurveillance*, na které lze nyní najít ukazatele na

úrovni článků, výstrahy upravené na míru, vylepšenou funkci vyhledávání a sledování citací.

Eurosurveillance patří k deseti nejvýznamnějším časopisům o infekčních onemocněních a dosáhl svého dosud nejvyššího hodnocení s faktorem dopadu 7,2. V roce 2017 časopis obdržel více než 900 příspěvků a bylo zveřejněno 230 článků. Pokud jde o sociální média, časopis *Eurosurveillance* je i nadále přítomen na Twitteru a rozšířil svoje aktivity na LinkedIn. Redaktoři časopisu proaktivně komunikovali se svými čtenáři prostřednictvím prezentací na vědeckých konferencích a zasedáních.

Odborná příprava

Svou podporu celoživotnímu vzdělávání středisko ECDC vyjádřilo ve svém novém programu soustavného odborného rozvoje, v rámci kterého byla odborná příprava poskytnuta téměř 400 externím účastníkům.

Program střediska ECDC pro odbornou přípravu se svými dvěma sekcemi EPIET a EUPHEM v roce 2017 vykázal 37 absolventů.



Pozorné sledování situace: obezřetnost v souvislosti s nemocemi

Epidemiologické informace a reakce na epidemie

Dozor nad nemocemi a jejich sledování patří mezi hlavní body mandátu střediska ECDC již od jeho zřízení. Středisko vnímá dozor nad nemocemi jako kontextovou a nikoli izolovanou disciplínu: pouze v kombinaci s dalšími funkcemi v oblasti veřejného zdraví, jako je vědecké poradenství, připravenost, reakce, odborná příprava a komunikace v oblasti zdraví, může středisko využít svůj skutečný potenciál a zaujmout místo přední instituce v oblasti ochrany veřejného zdraví v Evropě.

Počet stručných posouzení rizik vypracovaných v roce 2017 ukazuje, že je středisko ECDC schopno rychle reagovat na epidemiologické hrozby: ve 38 zveřejněných stručných posouzeních rizik středisko poskytlo cenné základní informace a stručnou analýzu hrozeb. Středisko ECDC rovněž na svých stránkách zveřejnilo 55 epidemiologických aktualizací, z toho 22 se týkalo ohnisek nákazy spalničkami.

Středisko ECDC zavedlo metodiku a postupy stručného posuzování rizik s cílem dále zlepšovat konzistentnost

metod a zajistit zapojení členských států EU/EHP a mezinárodních agentur.

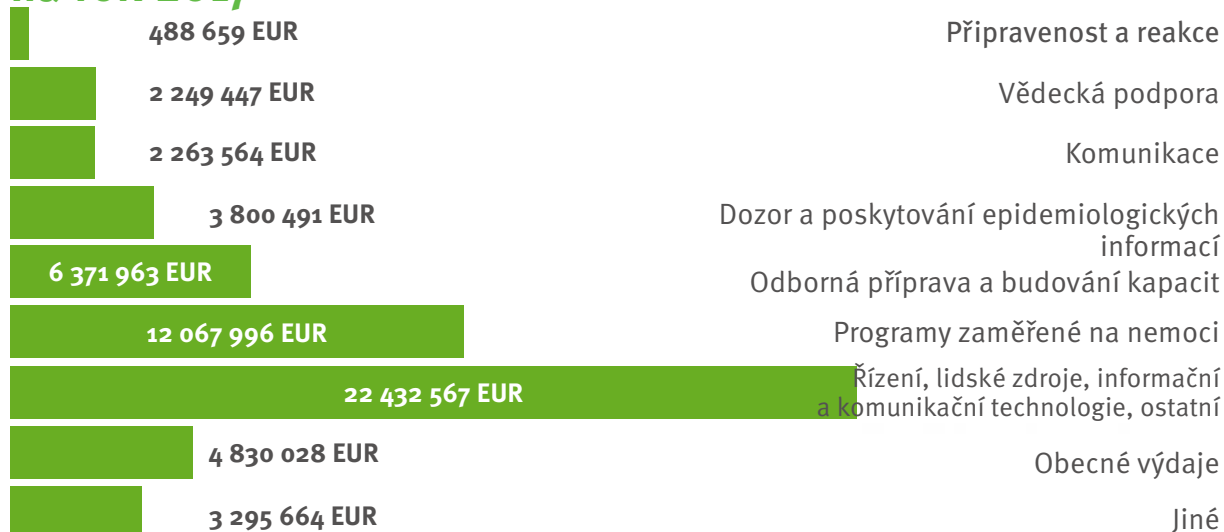
Problémem v roce 2017 nadále zůstávala ohniska nákazy virem Zika. Středisko ECDC pravidelně aktualizuje svoje mapy přenosu viru Zika v postižených oblastech na základě kategorizace epidemiologických profilů viru Zika, které středisko vypracovalo ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací a americkým Střediskem Spojených států pro kontrolu nemocí a prevenci (CDC). Středisko ECDC rovněž vyvinulo databázi pro různé typy virů chřipky.

Středisko ECDC monitorovalo situaci, pokud jde o žlutou zimnici v Brazílii, a posoudilo riziko pro turisty.

Zatím si aplikaci upozorňující na hrozby Threat Report pro mobilní zařízení instalovalo více než 2 700 uživatelů, kteří si stáhli celkem 17 000 dokumentů střediska ECDC.

*Vlevo nahoře: Larvy komára tropického nacházející se ve vodě před sterilizací
Vpravo nahoře: Lovcem virů na jeden den: výřez v životní velikosti na konferenci ESCAIDE ve Stockholmu
Vlevo uprostřed: Prezentace na konferenci ESCAIDE
Dole: Setkání národních kontaktních míst ve Stockholmu (připravenost a reakce, zjištění hrozeb)*

Rozpočet střediska ECDC na rok 2017



Nové prostory střediska ECDC
ve městě Solna, pět kilometrů
severně od Stockholmu.

Středisko ECDC v číslech

Personální složení střediska ECDC podle národnosti



K 31. prosinci 2017 mělo středisko ECDC celkem 263 zaměstnanců.

**Evropské středisko pro prevenci
a kontrolu nemocí (ECDC)**

Gustav III:s Boulevard 40
169 73 Solna, Švédsko

Tel. +46 (0)8 58 60 10 00
Fax +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

Agentura Evropské unie
www.europa.eu

Přihlaste se k odběru našich publikací
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Kontaktujte nás
publications@ecdc.europa.eu

🐦 Sledujte nás na Twitteru
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

📘 Ohodnoťte, jak se vám líbí naše stránka na
Facebooku
www.facebook.com/ECDC.EU



■ Publications Office

ISBN 978-92-9498-242-1